የሰ/መ/ቁ. 40752

ሐምሌ 28 ቀን 2001 ዓ.ም.

ዳኞች ፡- ሐጎስ ወልዱ

ሂሩት መለሠ

ታፈሠ ይርጋ

በላቸው አንሺሶ

ሡልጣን አባተማም

አመልካች ፡- እነ ወ/ሮ ኤክራም መሃመድ /2 ሠዎች/ - ጠ/አብደላ አሊ ቀረበ

ተጠሪ ፡- አቶ ዘኪ መሐመድ - አልተጠሩም

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሠጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው በአፈፃፀም ጉዳይ ሊከፈል የሚገባውን የዳኝነት ገንዘብ የሚመለከት ነው፡፡

አመልካችና ተጠሪ በነበራቸው የውርስ ንብረት ክፍፍል ክርክር ጉዳያቸው በቤተ ዘመድ ሽምግልና ጉባኤ ከተወሰነ በኋላ አፈፃፀሙን በተመለከተ በፌ/ከፍተኛ ሸሪአ ፍ/ቤት አንስቶ እስከ ፌ/ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ሠሚ ችሎት ድረስ ደርሶ ውሣኔ አግኝቷል፡፡ ነገር ግን በፍ/ቤት በተሠጠው የአፈፃፀም ውሣኔ መሠረት ሊፈፀም ባለመቻሉ ግራ ቀኙ አፈፃፀሙን በተመለከተ ስምምነት አድርገው ስምምነቱን እንዲመዘግብላቸው የፌ/ከፍተኛ ሸሪአ ፍ/ቤት ጠይቀው ፍ/ቤቱ ጥያቄያቸውን ውድቅ በማድረግ የፌ/ጠቅላይ ሸሪአ ፍ/ቤት በሠጠው ውሣኔ ኋላም የፌ/ጠቅላይ ፍ/ቤት ሠበር ችሎት ባፀናው ውሣኔ መሠረት እንዲፈፀምና የዳኝነት ብር 23,886(ሃያ ሦስት ሺህ ስምንት መቶ ሰማኒያ ስድስት) እንዲከፈል ውሣኔ ሠጥቷል፡፡

በዚህ ውሣኔ አመልካቾች ለፌ/ጠቅላይ ሸሪአ ፍ/ቤት ይግባኝ ጠይቀው ፍ/ቤቱም የፌ/ከፍተኛ ሸሪአ ፍ/ቤት ዕርቁን የማይመዘግብበት ምክንያት የለም በማለት ዕርቁን እንዲመዘግብ ሲወስን የዳኝነት እንዲከፈል የተሠጠውን ውሣኔ ግን አፅንቷል፡፡

የአሁኑ የሠበር አቤቱታ የቀረበው በዚህ ውሣኔ ላይ ነው፡፡ የአመልካቾች ጥያቄም በህግ ክፍል ማስታወቂያ ቁጥር 177/1945 አንቀፅ 2/ሠ/ መሠረት ግምቱ ከብር 10,000(አስር ሺህ) በላይ ለሆነ አፈፃፀም ጉዳይ ዳኝነት መከፈል ያለበት ብር 25.00(ሃያ አምስት) ብቻ ሆኖ ሣለ 23,886(ሃያ ሦስት ሺህ ስምንት መቶ ሰማንያ ስድስት) ብር እንዲከፈል መወሠኑ የህግ ስህተት ነው የሚል ነው፡፡

ይህ ችሎትም ለቀረበው የአፈፃፀም ክስ እንዲከፈል የተወሠነው ገንዘብ ህግን መሠረት ያደረገ መሆን አለመሆኑን ለመመርመር አቤቱታው ለሠበር ችሎት ያስቀርባል ብሏል፡፡ የቀረበው ጥያቄም የዳኝነት ገንዘብ አከፋፈልን በሚመለከት በመሆኑ ተጠሪው በተከራካሪነት መቅረብ የሚያስፈልጋቸው ሆኖ ባለመገኘቱ መዝገቡ ባለበት ሁኔታ ተመርምሯል፡፡

ከክርክሩ ሂደት እንደተረዳነው ለሠበር አቤቱታ ምክንያት የሆነው ጉዳይ የጀመረው የውርስ ንብረት ክፍፍልን አስመልክቶ የግልግል ዳኞች የሠጡት ውሣኔ እንዲፈፀም በቀረበ የአፈፃፀም ክስ ነው፡፡ ስለፍ/ቤቶች ዳኝነት ገንዘብ አከፋፈል የወጣው የህግ ክፍል ማስታወቂያ ቁጥር 177/1945 አንቀፅ 2/ሠ/ እንደሚያመለክተው ከብር 10,000 /አስር ሺህ/ በላይ ለሆነ የአፈፃፀም ክስ ሊከፈል የሚገባው በዳኝነት ገንዘብ ብር 25.00 /ሃያ አምስት/ ብቻ መሆኑን በግልፅ

ያመለክታል፡፡ በመሆኑም የሥር ፍ/ቤቶች ለቀረበላቸው የአፈፃፀም ክስ የፍ/ቤት ዳኝነት ገንዘብ አከፋፈል አስመልክቶ ከወጣው ህግ ውጪ ከፍተኛ ገንዘብ እንዲከፈል የሰጡት ውሣኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው፡፡

ው ሣ ኔ

1. የፌ/ከፍተኛ ሸሪዓ ፍ/ቤት በመ/ቁ 1210/93 በ15/07/2000 ዓ.ም. እንዲሁም የፌ/ጠቅላይ ሸሪአ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 26/2000 በ07/11/2000 ዓ.ም. የዳኝነት ገንዘብ አከፋፈልን አስመልክቶ የሰጡት ውሣኔ ተሽሯል፡፡
2. የአፈፃፀም ክስ ሲቀርብ የፍርድ ባለመብቱ ተገቢውን የአፈፃፀም ዳኝነት የከፈሉ በመሆኑ አመልካቾች ብር 23,886 /ሃያ ሶስት ሺህ ስምንት መቶ ሰማንያ ስድስት/ በድጋሚ ሊከፍሉ አይገባም ብለዋል፡፡
3. አመልካቾች የከፈሉት በተ.ቁ. 2 ሥር የተጠቀሰው ገንዘብ ለአመልካቾች ሊመለስላቸው ይገባል፡፡ ይፃፍ፡፡
4. የሥር ፍ/ቤት መዝገብ ይመለስ፡፡
   መዝገቡ ተዘግቷል፡፡ ለመ/ቤት ይመለስ፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ጽ/ሽ